XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

FONDO SOCIAL EUROPEO
galicia

IES CANIDO
Rúa Navegantes, s/n
15401 FERROL (A Coruña)
CIF: Q-6555268-I
Tfno.: 981.352.763 Fax: 981.369.097
Web: http://www.edu.xunta.es/centros/iescanido
E-mail: ies.canido@edu.xunta.es

IES CANIDO – INFORMACIÓN BÁSICA DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Materia	LINGUA E LITERATURA GALEGA	**Nivel**	4º ESO
Profesor/a	VITORIA SALGADO BASOA	**Curso**	2020-2021

OBXECTIVOS e CONTIDOS

	OBXECTIVOS	CONTIDOS*
1ª AVA	a) Identificar as ideas principais dun texto narrativo e elaborar resumos, esquemas... b) Expresarse oralmente con corrección. c) Recoñecer a diferente tipoloxía textual e crear textos diferentes, centrándose nos d) textos biográficos e autobiográficos e) Construír campos semánticos e familias léxicas,diferenciando palabras patrimoniais, cultas e semicultas. f) Diferenciar e identificar as categorías gramaticais. g) Diferenciar sílabas, ditongo, tritongo e hiato. Coñecer as regras de acentuación h) Valorar a importancia das Irmandades da Fala e do movemento agrario i) Identificar os elementos temáticos e estruturais presentes na obra de Ramón Cabanilla j) Coñecer o labor realizado polos membros da Xeración Nós, e polas vangardas. k) Coñecer a literatura galega no exilio: Poesía, narrativa e teatro. l) Valorar o galego como lingua propia de Galicia, respectar a a diversidade lingüística da península, e coñecer a situación lexislativa na que se atopa as linguas. m) Empregar as tecnoloxías da información e a comunicación .	1. Lingua e texto: Adecuación, Coherencia, Cohesión 2. Léxico: Polisemia e homonimia. Sinonimia e Antonimia. Hiperonimia, hiponimia e cohiponimia. 3. Gramática: Comunicación, lingua e disciplinas lingüísticas. Substantivo / Adxectivo. Pronome persoal / Artigo / Demostrativo / Posesivo .Identifcador / Cuantificador / Numeral / Relativo / Interrogativo e exclamativo 4. Ortografía: Acentuación e Puntuación 5. Lingua e sociedade: Plurilingüismo. Diversidade lingüística na Península Ibérica. O galego e a lusofonía. A lingua galega nas leis. 6. Literatura:A literatura galega desde comezos do século XX ata 1936
	OBXECTIVOS	**CONTIDOS**

2ª AVA	a) Profundar nos diferentes tipos de texto que servirán de modelo para a creación de producións propias. b) Comprender e utilizar os mecanismos de derivación, composición, siglas... c) Recoñecer as formas verbais nun texto e coñecer a súa conxugación. Recoñecer tamén os adverbios, preposicións e conxuncións. d) Identificar as diferentes funcións sintácticas e analizar e os diferentes tipos de frase. e) Identificar a situación de linguas en contacto: bilingüismo e diglosia, así como o proceso de normalización e normativización da lingua galega. f) Coñecer e rexeitar os prexuízos lingüísticos. g) Coñecer o contexto social, cultural e lingüístico dos anos de posguerra. h) Comprender os intentos de activación da vida cultural galega tras a guerra civil por parte da editorial Galaxia e polos núcleos culturais da Posguerra. i) Comprender os textos máis representativos de Cunqueiro e valorar a importancia cultural que tivo a obra de Ánxel Fole j) Coñecer os cambios que se deron no contexto social e cultural na Galiza de 1960 ao 1975. k) Coñecer os principais aspectos literarios de Celso Emilio Ferreiro, ,da Nova Narrativa Galega , de Neira Vilas, Méndez Ferrín, Carlos Casares e Mª Xosé Queizán.	1. Lingua e texto: Estruturas dialogada e monologada. Estrutura narrativa. Estrutura descritiva. Estrutura persuasivo-argumentativa 2. Léxico: Holonimia e metonimia. Abreviación, abreviatura e símbolo. Composición. Derivación 3. Gramática: Verbo. Adverbio. Preposición. Conxunción. Sintaxe 4. Ortografía: Uso dalgunhas vogais e de b/v. Uso de h e de s/x. Uso doutras consoantes. Grupos consonáticos 5. Lingua e sociedade: Situación sociolingüística do idioma galego. Conflito lingüístico e diglosia. Planificación lingüística. Preconceptos lingüísticos e Variedades lingüísticas 6. Literatura: A literatura galega desde 1936 até o 1975
	OBXECTIVOS	**CONTIDOS**
3ª AVA	a) Identificar os préstamos, as onomatopeas, as palabras tabú e os eufemismos. b) Identificar os cultismos e latinismos, como procedementos de formación de palabras. c) Identificar palabras homónimas e parónimas. d) Recoñecer e sabe empregar as diferentes variedades lingüísticas e) Coñecer e identificar e analizar as cláusulas simples e complexas, as oracións coordinadas e as bipolares, así como as subordinadas substantivas, adxectivas e adverbiais. f) Posuír unha perspectiva xeral da historia da lingua galega desde comezos do XX ata a guerra civil. Analizar os cambios sociais que se deron no panorama social e cultural galego durante a época dos anos 60. g) Coñecer e analizar os cambios sociais que se produciron en España e en Galicia desde o 1975 ata a actualidade. h) Analizar o novo estatus legal acadado pola lingua galega e coñecer as consecuencias que tivo para a nosa literatura. i) Recoñecer as principais liñas e autores que salientan na poesía dos anos 80. j) Analizar os factores que permitiron a consolidación da literatura infantil e xuvenil. k) Analizar a importancia do auxe da produción dramática en Galicia.	1. Lingua e texto: Estrutura persuasivo-argumentativa. Estrutura expositivo-explicativa e estrutura obrigativo-instrucional. 2. Léxico: Neocomposición. Sigla, acrónimo e amálgama. Estranxeirismo, cultismo e latinismo. Onomatopea, palabra tabú e eufemismo. 3. Gramática: Sintaxe . 4. Ortografía: Grupos consonánticos 5. Lingua e sociedade: Variedades lingüísticas . Historia da lingua galega (I): a lingua galega de 1916 a 1936. Historia da lingua galega (II): a lingua galega de 1936 a 1975. Historia da lingua galega (III): a lingua galega de 1975 á actualidade. 6. Literatura: A literatura galega desde o 1975 até actualidade

CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE e MÍNIMOS ESIXIBLES

	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS ESIXIBLES
1ª AV A	a) Identifica as ideas principais dun texto narrativo e elabora resumos, esquemas... tendo en conta a corrección lingüística e a presentación coidada. b) Pode expresarse oralmente con corrección. c) Recoñece a diferente tipoloxía textual e pode crear textos diferentes, centrándose nos textos biográficos e autobiográficos d) Constrúe campos semánticos e familias léxicas, e) Diferencia as categorías gramaticais.:Substantivo (xénero e número), adxectivo, determinantes e pronomes. f) Diferencia as sílabas, ditongo, tritongo e hiato. Coñece e aplica as regras de acentuación así como o uso de maiúsculas e minúsculas. g) Valora a importancia das Irmandades da Fala e do movemento agrario na historia de Galicia. h) Identifica os elementos temáticos e estruturais presentes na obra de Ramón Cabanillas. A Xeración Nós. As Vangardas e a literatura galega no exilio. i) Valora o galego como lingua propia de Galicia. j) Respecta a diversidade lingüística da península, e coñece a situación lexislativa na que se atopa as linguas. k) Emprega as tecnoloxías da información e a comunicación .	- Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral - Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso. - Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas. - Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais). - Recoñece e usa correctamente substantivos, adxectivos, determinantes e pronomes. -Coñece e aplica as regras de acentuación. - Valora a lingua como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo . - Valora o plurilingüismo como riqueza cultural da humanidade . - Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística - Coñece os autores das Irmandades da Fala e de Nós así como as características das súas obras.	-Escribir con corrección ortográfica e gramatical. -Expresarse oralmente con corrección ortográfica e léxica -Recoñecer as categorías gramaticais. -Recoñecer os os ditongos, tritongos e hiatos e empregra correctamente as regras de acentuación. -Coñecer as etapas e autores destacados da literatura galega desde comezos do XX ata o 1936. -Coñecer e respectar a diversidade lingüística da península, e a situación lexislativa na que se atopan as diferentes linguas.
2ª AV A	a) Profundiza nos diferentes tipos de texto que servirán de modelo para a creación de producións propias. b) Comprende e utiliza os mecanismos de derivación, composición, siglas acrónimos, abreviaturas e símbolo. c) Recoñece as formas verbais nun texto e coñece a súa conxugación. d) Recoñece e identifica os adverbios, preposicións e conxuncións. e) Coñece e identifica as diferentes funcións sintácticas e analiza e identifica os diferentes tipos de frase. f) Identifica a situación de linguas en contacto: bilingüismo e diglosia, así como o proceso de normalización e normativización da lingua galega. g) Coñece e rexeita os prexuízos lingüísticos. h) Coñece o contexto social, cultural e lingüístico dos anos de posguerra e analiza as consecuencias que a represión tivo para a cultura galega. i) Le os textos máis representativos de Cunqueiro e valora a importancia cultural que tivo a obra de Ánxel Fole j) Coñece os cambios que se deron no contexto social e cultural na Galiza de 1960 ao 1975 e analiza as circunstancias en que os escritores galegos tiveron que desenvolver o seu labor. k) Coñece os principais aspectos literarios de Celso Emilio Ferreiro, e da Nova Narrativa Galega. l) Coñece os trazos fundamentais que caracterizan a obra narrativa de Neira Vilas, Méndez Ferrín, Carlos Casares e Mª Xosé Queizán.	- Produce textos orais, con coherencia, cohesión e corrección, usando o rexistro adecuado á situación comunicativa. -Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas . -Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos ou gramaticais. - Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos - Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos. - Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno. - Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia. -Coñece os principais autores e obras destacados na literatura galega desde o 1936-1975.	-Crear textos de diferente tipoloxía. -Expresarse oralmente con corrección ortográfica e léxica -Saber utilizar a derivación e composición para crear palabras. -Recoñecer os os verbos, adverbios, preposicións e conxuncións nun texto. -Coñecer as etapas e autores destacados da literatura galega desde o 1936 ata o 1975. -Analizar diferentes tipos de frases. -Coñecer e diferenciar o bilingüismo e a diglosia; a normalización e a normativización; así como os prexuízos lingüísticos. -Coñecer a historia da lingua galega ao longo do século XX.

3ª AV A	a) Pode elaborar e analizar diferentes tipos de textos. b) Identifica os préstamos e estranxeirismos c) Recoñece as onomatopeas, as palabras tabú e os eufemismos. d) Identifica cultismos e latinismos, como procedm. de formación de palabras. e) Recoñece e sabe empregar as diferentes variedades lingüísticas: f) Coñece e identifica e analiza as cláusulas simples e complexas, as oracións Coordinadas e as bipolares. Subordinadas subst, adxect e adverb. g) Posúe unha perspectiva xeral da hª da l. galega desde comezos do XX ata a guerra civil. Analiza os cambios sociais do panorama social e cultural galego durante a época dos anos 60. h) Coñece e analiza os cambios sociais que se produciron en España e en Galicia desde o 1975 ata a actualidade. i) Analiza o novo estatus legal acadado pola lingua galega e coñece as consecuencias que tivo para a nosa literatura. j) Recoñece as liñas e autores que salientan na poesía dos anos 80. k) Analiza os factores que permitiron a consolidación da literatura infantil e xuvenil e valora a importancia que supón a existencia de libros escritos en lingua galega neste campo. l) Analiza a importancia do auxe da produción dramática en Galicia.	- Aplica as normas de cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria. - Usa as TIC para a corrección dos textos. - Clasifica oracións segundo a natureza do predicado, usando a terminoloxía correcta. - Recoñece e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos. - Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 - Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916. - Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social do galego desde 1916. - Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega, así como os trazos da variedade estándar. - Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas. -Recoñece as liñas e os autores desde o 75 ata hoxe	-Analizar diferentes tipos de textos. -Identificar os préstamos, as palabras tabú e os eufemismos, así como os cultismos e latinismos. -Saber utilizar as diferentes variedades lingüísticas. - Analizar oracións simples e complexas: coordinadas, subordinadas, bipolares. -Coñecer as liñas e autores destacados da literatura galega (poesía, narrativa e teatro) desde os anos 80 ata a actualidade. - Coñecer e analizar os cambios que se produciron en España e en Galiza desde o 1975 ata a actualidade.

CRITERIOS XERAIS DE AVALIACIÓN

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Expresión /comprensión oral	20%	Probas orais (debates e exposicións de traballos individuais)	
Produción e comentario de texto	20%	Probas obxectivas escritas	
Lecturas	20%	Traballos / Expresión oral/ expresión escrita	
Morfoloxía-léxico-sintaxe	20%	Probas obxectivas escritas	
Literatura e sociolingüística	20%	Probas obxectivas escritas	

PROCEDEMENTO DA AVALIACIÓN

En cada unha das avaliacións realizaranse varias probas obxectivas escritas sobre os contidos sinalados.
Ademais, tamén se terá en conta a realización de traballos puntuais para entregar, así como a súa exposición oral na aula e a realización de resumos de lecturas obrigatorias.